

UNIVERSITEITSFONDS BESTAAT 50 JAAR

EEN GEZAMENLIJKE PRODUCTIE VAN MEDIA GROEP LIMBURG EN HET UNIVERSITEITSFONDS

Aan de basis van de universiteit

Dit jaar viert Maastricht University het 40-jarig jubileum. Dat de universiteit er kwam, is te danken aan de in 1965 opgerichte Stichting Wetenschappelijk Onderwijs Limburg (SWOL), nu Universiteitsfonds Limburg. Met een startkapitaal van 250 gulden, de steun van een burgeractiecomité en een sterke politieke lobby zette de SWOL alles op alles om de achtste medische faculteit naar Maastricht te halen.

door **Meyke Houben**

Dit bord vormde de voorbode van de universiteit. foto F. Lahaye

De commissie van voorbereiding Medische Faculteit Maastricht onder leiding van J. Tans (rechts) biedt staatssecretaris G. Klein (midden) het eindverslag van de commissie aan. archiefphoto Maastricht University

Het initiatief voor de oprichting van SWOL is afkomstig van gouverneur Charles van Rooy, die een algemeen bestuur van zestig Limburgse prominenten om zich heen verzamelt. In 1967 publiceert SWOL de 'Nota inzake de stichting van een medische faculteit' als start van een universiteit in Limburg. Om draagvlak te vergaren, wordt een grootschalige politieke campagne gelanceerd. SWOL ziet de oprichting van een medische faculteit in Maastricht als een uitgelezen kans om, na de mijnsluitingen, een impuls aan de regio te geven en tegelijkertijd het wetenschappelijk onderwijs in Limburg naar een hoger niveau te tillen. De 'Werkgemeente Limburg' levert de eerste bijdrage voor SWOL, groot

250 gulden. Twee jaar later is het vermogen van de stichting aangegroeid tot bijna 1,5 miljoen gulden. Dat is vooral te danken aan de aankoop van enkele percelen grond in Maastricht, maar Limburgse gemeenten en diverse instellingen dragen ook hun steentje bij. Zo staat in de jaarrekening van 1968 een bedrag van 1536,25 gulden van de Centrale Limburgse Bond van Postduivenhouders in Geleen genoteerd.

BURGERACTIECOMITÉ

Begin 1969 richt SWOL een burgeractiecomité op voor de universiteit in Limburg. Een handtekeningenactie moet de regering overtuigen om te kiezen voor Maastricht en niet voor concurrent Tilburg. Het comité verzamelt maar liefst 300.000 handtekeningen. Doorslaggevend zal het

niet zijn geweest, maar op Prinsjesdag 1969 valt het besluit om de achtste medische faculteit in Maastricht te vestigen. Vanaf dat moment raken de activiteiten van SWOL in een stroomversnelling. Er wordt een Commissie Voorbereiding Medische Faculteit Maastricht in het leven geroepen onder voorzitterschap van J. Tans. De commissie heeft een „lichte voorkeur” voor Heugem als universiteitsterrein en concludeert dat „een startdatum voor de eerstejaars op 1 september 1974 mogelijk moet zijn”, zo staat te lezen in het vijfde jaarverslag van SWOL. Dat laatste wordt nog spannend, want het kabinet wil de opening van de faculteit uitstellen tot 1976. Een grote demonstratie in 1971 tijdens een bezoek van minister De Brauw aan Maastricht en de nodige druk

vanuit SWOL weten dit te voorkomen. Op 16 september 1974 beginnen de eerste studenten geneeskunde. Het zijn er vijftig, van wie 23 uit Limburg. Omdat de universiteit nog niet formeel is opgericht, krijgen ze geen studietoelage. Samen met het studiefonds Limburg regelt SWOL hun studiefinanciering. Op 9 januari 1976 volgt de officiële opening door koningin Juliana en is de Rijksuniversiteit Limburg echt een feit.

KASPLANTJE

Vanaf dat moment krijgt SWOL deels een andere rol, namelijk die van onafhankelijk universiteitsfonds. „Bij mijn aantreden als voorzitter in 1977 deed SWOL het prima”, zegt oud-gouverneur Sjeng Kremers. „Mijn zorgen lagen veeleer bij

de medische faculteit. Met 150 studenten en de steeds terugkerende vraag uit Den Haag of we de universiteit niet moesten sluiten, leek het erop dat het kasplantje wel eens zou kunnen sneuvelen. Daar ben ik hard tegen tekeergegaan. Uiteindelijk heb ik universiteitsbestuurder Rob van den Biggelaar ervan kunnen overtuigen om een rechten- en economische faculteit te openen. Voor de poorten van de hel hebben we ook het Academisch Ziekenhuis kunnen wegslepen, waar in Den Haag veel weerstand tegen bestond.”

ONDERZOEK

De jaren daarna krijgt de universiteit Maastricht vaste voet aan de grond en blijft groeien. In 1990 zijn er al meer dan 6000 studenten. De taken van het univer-

siteitsfonds nemen toe en worden breder. Zo wordt de ondersteuning meer gericht op activiteiten met een internationaal of euregionaal karakter en op het mogelijk maken van nieuwe activiteiten van de universiteit. Ook het vermogen groeit. Op dit moment beheert het universiteitsfonds zo'n acht miljoen euro. Dat geld moet worden uitgegeven aan het ondersteunen van de Universiteit Maastricht in haar wetenschappelijke onderzoek en onderwijs. Sinds dit jaar komen ook initiatieven van studenten die blijvend bijdragen aan de academische gemeenschap van de UM in aanmerking voor een bijdrage. Parallel aan de gestegen inkomsten nemen ook de uitgaven van het universiteitsfonds jaarlijks toe, tot ongeveer een miljoen euro in 2015. Met steun van het

fonds zijn de afgelopen jaren onder meer diverse bijzondere leerstoelen gesponsord, zijn de start van de Faculteit der Cultuurwetenschappen en de inspanningen van de UM om te internationaliseren financieel ondersteund, heeft het alumni-beleid UM een impuls gekregen en is het UM Studiebeurzenfonds gestart. Ook maakt het Universiteitsfonds nu veel wetenschappelijk onderzoek mogelijk, onder meer naar Alzheimer, kanker, obesitas en het functioneren van de hersenen.

Als dank voor alle giften en als cadeau aan de jubilerende UM organiseert het Universiteitsfonds een jubileumtour door Limburg. In dat kader geeft het Universiteitsfonds Maastricht op 24 januari een concert in de Petrus Banden kerk in Venray.